

Évfordulót ünnepel a zenekar

35 éve független intézmény a Savaria Szimfonikus Zenekar – Mérei Tamás fesztiválról, operajátszásról, bérletezésről

Tavaly olyan sikerrel játszották az Iseumban A varázsfuvolát, hogy Mérei Tamás úgy döntött, az idei nyáron már közel egyhónapos programsorozatot indítanak, három produkcióval és egy világsztár hangversenyével. Az Iseumi Szabadtéri Játékokon a Figaro házassága, a Turandot és az Evita kerül színre július végétől, emellett egy rangos énekesnek tapsolhat a közönség.

A rendezvény azért is fontos, mert ettől kezdve a Savaria Szimfonikusok feladatai közé tartozik a fesztivál-rendezés is, ugyanis ez az együttes is elnyerte a nemzeti címet. A születésnapot ünneplő társulatnál azért a jövővel kapcsolatban akadnak még jócskán kérdések, ezért Mérei Tamás igazgató elsősorban nyugalomban szeretné ezt az évadot eltölteni, emellett bízik abban, hogy ismétlőkonzerteket tarthatnak Burgenlandban.

I Az együttes újdonságai közé tartozik, hogy az utóbbi években az operák is helyet kaptak a bérletsorozataikban, hiszen Mérei Tamás mellett tiszteletbeli elnöknagyuknak, Vásáry Tamásnak is nagy szerelme a műfaj. Miben látja az operajátszás nehezességét?

– A Szombathelyi Zenekar alapvetően nem hasonlítható azokhoz a vidéki együttesekhez, amelynek tagjai év közben is rendszeresen játszanak operát. Nálunk korábban évadonként rendeztek egy-egy koncertszerű operaelőadást, s nemrég indítottuk el a négy darabból álló bérletet, ezek az előadások azonban a szezon egész időszakára eloszlanak. Az Iseumban a korábbi nagyszerű Varázsfuvola-sorozat 12 esztendeje abba maradt, időnként még barokk opera is szerepelt a műsorunkon. Egy opera bizony teljesen más játékmódot igényel a muzikusainktól, mint a szimfonikus darabok. De úgy gondolom, hogy ez az együttes fejlődéséhez is nagyon hasznos, hiszen sokkal inkább figyelni kell például a karmester minden rezdülésére. Nem lehet folyamatosan bújni a kottát, sokkal nagyobbak kell lennie a kontrollnak. A zenészeknek ki kell nyitniuk a fülüket, hogy ne csak a saját szövegműveiket, hanem a maguk körül ülőket hallják, hanem a komplett művet. Az operaelőadásnál figyelni kell az énekesre is, ezáltal jobban hallhatják az egészet, s így talán még a játékot is jobban élvezik. A visszajelzéseket legálábbis ezt igazolják.

I Tizenkét év szünetet követően hangzott fel tavaly az Iseumban A varázsfuvola. A zenészekről milyen visszajelzéseket kapott a produkciót követően?

– Nagyon pozitívan reagált rá mindenki. Örülnek annak, hogy ennek köszönhetően a zenekar szerepvállalása intenzívebbé vált a városban, hiszen a társulatban – jó néhány éve már - szinte mindenki szombathelyi. Érzik, hogy a fesztiválnak a településre gyakorolt hatása is milyen jelentős. Szombathely kulturális jellegét erősíti. A székelyünkötől nem messze, csupán az utca túloldalán van az Iseum, ami a felújítást követően

gyönyörű lett. Csak az együttesünk tagjai lépnek pódiumra az esteken, s a Bartók Szeminárium mellett ez a nyár másik jelentős projektje.

I Már érzékelhető, hogy az operajátszás hat az együttesnél a szimfonikus repertoár előadásmódjára is?

– Igen, mondják többen, szerintem is hallani az előadásokon. Operaprodukciónkban ugyanis máshogy hallgatja az ember a saját játékát és az egész előadást, ez az összpontosított figyelem most már nemcsak az zenedrámáknál, hanem a szimfonikus darabok előadásakor is érzékelhető. Koncentráció és hallásigény. Ebben egyezik a véleményem a művészeti bizottsággal és a zenészekkel, hiszen magam is kívülről hallom a változást.

I A fesztiválnak köszönhetően pedig olyan művészekkel is muzsikálhatnak, akikkel nem mindig lehet együtt játszani...

– Ráadásul az énekesektől rengeteget lehet tanulni, rendszeresen Kossuth-díjas művészek lépnek fel velünk. Most először látogat hozzánk Rost Andrea, aki a Grófnét alakítja a Figaro házasságában, de mellette a Turandotban Lukács Gyöngyit és Alexandru Agachét is vendégül látjuk. Lukács Gyöngyi egyébként a szezonban is szerepelt nálunk, olyan meghatározó élményt nyújtott a fellépése, hogy mindenki nagyon várja vissza. A musical pedig merész vállalkozás, mert eddig csakis opera hangzott fel az Iseumban. Koós Rékával, aki Evitát énekl, szerepeltünk már együtt karácsonyi koncerten, ez ismét teljesen más típusú hozzáállást, hallást, játékmódot igénylő műfaj. Azt gondolom, ez is fejleszti a zenészeket. Arról nem is beszélve, hogy nagyszerű mű ez a musical, én még csellistaként játszottam Klagenfurtban, s nagyon élveztem.

I Hogy állnak a bérletezéssel, a következő szezon tervezésével?

– Szokás szerint az évad utolsó koncertjén a közönség kezébe adjuk az ismertetőt, utána a bérletvásárlás is megkezdődik.

Három éve vagyok igazgató, s most jutotunk el addig, hogy a Bartók terem első három sorát is el tudtuk adni a Szimfónia bérletben. Olyan új vásárlóink vannak, akik korábban nem voltak bérletesek. Ez visszaigazolása a műsorpolitikának, a színvonalnak, az árnak, egyszóval annak a munkának, ami a zenekarnál az élményen és szolgáltatás komplexitásán keresztül folyik.

■ Mit emelne ki a következő szezon programjából?

– Vásáry Tamással folytatjuk az eddigi, kiváló munkát. Kodály Zoltán születésének a 130. évfordulója alkalmából a vezényletével adjuk elő például a Hány Jánost. Mivel Vásáry Kodály asszisztense volt, ezért úgy vélem, rendkívül autentikus előadás születik. Kocsis Zoltánt rendkívül régóta várjuk, most karmesterként érkezik, s Bartók Concertóját fogja vezényelni. A Filharmóniával is folytatjuk az együttműködést, nekik köszönhetően látjuk vendégül a Rádió- és a Fesztiválzenekart. Érkeznek a Pannon Filharmonikusok is, Bogányi Tiborral és Bogányi Gergellyel.

■ Ugyanannyi koncerten lépnek fel, mint az elmúlt szezonban, vagy változott ez a szám?

– Minimálisan. A szimfóniának 11 előadása lesz, az operának pedig eggyel kevesebb, mint tavaly, nehogy a nyári kínálat miatt túl sok legyen a zenedráma. A műfaj iránti kíváncsiságot szeretnénk ébren tartani. Egyébként a Bartók Teremben jelzészerűen megjelennek a díszletek is. Mátyás Albert rendezésében, s akadnak különböző kellékek is. Az énekesek mozognak, eljátsszák a darabot, az előadás így nem csupán koncert, hanem valóban operaprodukció hatású. Sosem volt olyan visszajelzés a közönség részéről, hogy hiányérzetük lenne. De nyilván az Aídát nem fogjuk a Bartók Teremben előadni, hanem a tervek szerint az Iseumi Szabadtéri Játékokon...

■ A köztes helyzetük kicsit nehezzé tette a jövőt, hiszen a megye és a város közös fenntartásából a városba kerültek, viszont a település költségvetése kisebb támogatási összeget tud csak biztosítani. Mi most a helyzet?

– Az a furcsa állapot alakult ki, hogy január 1-től vállalta a fenntartásunkat a vá-

ros, de addigra már elkészült a költségvetésük, ami rendkívül feszített. Nagyon nehéz anyagi helyzetben van Szombathely, így ránk sem tudnak sokat áldozni, hiába szeretnének. De közben szerencsére eldőlt az előadó-művészeti támogatások, ott akad növekménye a zenekarunknak. Szerencsére egy másik keretre is lehet pályázni, amelyet kimondottan azon városok számára írtak ki, amelyek a megyéktől átkerült előadó-művészeti együttesek fenntartását vállalták. Összesen kilencen vagyunk, akik idetartoznak, a Savaria az egyetlen szimfonikus zenekar. Reméljük, ott olyan összeget nyerünk, ami elegendő lesz a működésre.

■ Szükség is van rá, hiszen az előadó-művészeti törvény által biztosított összeg messze nem elegendő...

– A törvény alapján az idén 89 millió forintot kapunk, a saját bevételeink jelentősen megnöttek, 123 millió forintra, ami egyharmada a költségvetésünknek. Rettentően spórolunk, sajnos azonban hangszerpótlásra nincs pénzünk egyelőre. De mind a bevételi, mind a kiadási oldalon igyekszünk előnyös szerződéseket kötni, a zenekar kihasználtsága a maximumon van. Körülbelül száz hangversenyt adunk, ez egy hatvanöt fős együttesnél komoly teljesítmény.

■ Az is nagyon biztató a jövőt illetően, hogy nemzeti kategóriába került az együttes.

– Óriási megtiszteltetés, hogy mi is megkaptuk ezt a címet, az elmúlt évtizedek munkájának fantasztikus elismerése. Szombathelyen a szimfonikus zenejátás egészen ez ezernyolcszázötvenes évekig vezethető vissza, hivatalosan, a jogfolytonos működés tekintetében az együttes pedig ebben az esztendőben ünnepli fél évszázados fennállását. Erre a jubileumra könyvet is kiadunk. Mi ifjúsági hangversenyeket adunk négy környező megyében, több mint ötvenet, ez óriási vállalkozás. Nem is a profitért, hanem a koncertlátogató közönség kineveléséért tesszük.

■ A nemzeti cím elég sok többletfeladattal is jár...

– A szerződést már alá is írtuk, úgy gondolom, hogy amit a minisztérium követelményként megfogalmaz, mi eddig is teljesítettük. Nem ró ránk olyan feladatot, amit csak emiatt kellene megtennünk.

■ A saját fesztiválrendezés is szerepelt eddig a programjokban?

– Nem, de úgy gondolom, hogy az Iseumi Szabadtéri Játékok annak számít, a Bartók Szeminárium szintén a zenekarunkra épül. A szerkesztőbizottságban – ami a műsortervezt készíti – is jelen vagyunk.

■ Milyen célokkal, tervekkel vág neki a következő szezonnak?

– Azt gondolom, hogy szeretném nyugalomban befejezni ezt az évet és elkezdni a jövőt. A finanszírozásunk ugyanis aggodalomra ad okot, hiszen igaz, váratlanul jött a váltás, s két fenntartó helyett csupán eggyel rendelkezünk, de az is kérdés, hogy milyen helyzetben lesz Szombathely jövőre. Tartok tőle, hogy több pénz nem jut az együttesre. Ezért fontos forrásunk az Iseumi Szabadtéri Játékok. Szeretném stabilizálni a jövőt, hogy legyen ötvenegyházadik, majd hatvanadik, századik születésnapunk. Nekem az a célom, hogy a városban mindenki úgy ismerje a Savaria Szimfonikus Zenekart, hogy stratégiai fontosságú intézmény, és mondjuk is ezt ki. Szeretném, ha ez a november 15-i, ünnepi gálán polgármester úr részéről meg is történné! Hiszen úgy érzem, méltán lehet mindenki arra büszke, hogy például május elején, Modenában, a Pavarottiról elnevezett színházban 1200 ember előtt, Vásáry Tamás vezényletével óriási sikerű koncertet adtunk. Az Iseumi Játékokon reményeim szerint 8-10 ezren vesznek majd részt, de a rendezvény a város életére is hatást gyakorol, sok külföldit is várunk, hiszen közel az osztrák határ. Olyan kézzelfogható és kimutatható hatás ez, amit szeretném, ha elismernének és a városvezetés is büszke lenne ránk. A távlati cél, amin dolgozni kell, az a burgenlandi sorozat. Mi a bérletes koncertjeinket általában egyszer, illetve a Filharmónia jóvoltából még egyszer vagy kétszer adjuk elő. Burgenland az egyetlen olyan osztrák tartomány, amelynek nincs saját zenekara. Ha a sorozatainkat ismétlődő koncerteken előadnánk ott is, ezzel a létünket is stabilizálhatnánk. A kilencvenes években volt már ilyen terv, hogy a Szombathelyi Zenekar Vas megye és Burgenland által közösen fenntartott együttes lenne, ez az elképzelés azonban elhalt, de én szeretném újraéleszteni. Épp a napokban tárgyaltam erről egy grazi professzorral. Fel kell ismertetni az osztrák politikusokkal, hogy ez a saját országuknak milyen sok előnnyel járhat... R. Zs.